

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекла́мні і Адміністра́ція:
"Svoboda", 80 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОЮЗ: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXIV. Ч. 15 ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ 21—го СІЧНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 21 1977 No. 15. VOL. LXXXIV.

ДЖІММІ ІРЛ КАРТЕР СТАВ 39-ТИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ЗСА

Проголошення Дня Української Незалежності в Нью-Йорку

Як уже раніше інформовано, старанням очолюваного інж. Михайлом Чайківським місцевого Відділу УККА посадники Нью-Йорку та сімох доволішніх місцевостей видали відповідні прокламації, проголосивши день 22-го січня Днем Української Незалежності для відзначення роковин проголошення суверенності Української Народної Республіки в тому дні 1918-го року. Церемонія проголошення такого Дня в самому Нью-Йорку відбулася вчорашнього 19-го січня під час спеціального засідання Міської Ради, в присутності всіх членів цієї Ради, української делегації та багатьох мешканців міста.

Засіданням проводив президент Ради п. В. Гарріс, а внесення на прийняття відповідної резолюції зголосив радник М. Баттоне. Схвалену і підписану посадником міста К. Е. Гібсоном резолюцію вручив посадник Б. Дацьківському, координаторові місцевого Відділу УККА, що й видно на цій фотознімці, на якій стоять (зліва): головний президент УККА і виконавчий віцепрезидент УККА Йосип Лисогір, Б. Дацьківський, міський радник М. Баттоне, посадник міста К. Е. Гібсон, о. Іван Сирота з церкви св. Івана Христітеля, та представник бізнесменів Михайло Матіаш. В склад української делегації входили ще представники громадських установ та молодечих і комбатантських організацій.

На Квінсі відбулась церемонія проголошення дня української незалежності

Президент дільниці Квінс приймає український прапор. На фото (зліва): Марія Несерчук, Стефанія Доляк, президент дільниці Квінс Доналд Р. Манес, Ярослав Галатин; другий ряд: Богдан Бідак, Стефан Самбой і Яр. Плєскух.

Асторія, Н.І. (Б.Б.). — В понеділок, 17-го січня, у ранніх годинах відбулась у бюро президента дільниці Квінс церемонія підписання і передавання представниками місцевої української громади Проклямації Дня Української Незалежності і Соборності. Проклямацію підписав президент Квінсу Доналд Р. Манес і рівночасно зарядив, щоб у День Свята Державності 22-го січня біля американського зоряного був виставлений також український синагожний прапор на будинку ратуші Квінсу в Кю Гардене. Тому що свято припадає на кінець тижня, то український прапор повішати там повних три дні. Церемонія підписання і передавання Проклямації пригледася велика українська група, яка складалася з численних представників різних організацій. Цей акт був тільки вступом у відзначування роковин Української Державності. В неділю, 30-го січня ц.р., о год. 3-й по полудні тут, в приміщенні Браунт Гайскул (48-ма вулиця і 31-ша евею) в Асторії, відбувся великий репрезентативний концерт з участю численних одиниць, хорів, танцювальних ансамблів, балету тощо. Святочну доповідь виголосив д-р Мирон Куропас, спеціальний асистент президента Форда для етнічних справ. Того ж дня о год. 7-й ввечері в церковному приміщенні відбулись окреме прийняття в честь д-ра Мирона Куропаса та інших запрошених американських і українських гостей.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В ЯНГСТАВНІ

Янгтавн, Огайо (М.Л.). — Відділ Українського Конгресового Комітету в Янгтавні влаштуватиме Свято Самостійності і Соборності в неділю, 23-го січня, в церковній залі св. Анни при 4310 Кірк Ровд. Святочну промову виголосить парох о. Володимир Височанський в англійській мові і д-р Богдан Чепак в українській мові. Початок програми о год. 4-й по полудні. В мистецькій частині програми виступлять місцеві молоді таланти.

„МИ НИКОЛИ НЕ МОЖЕМО СТАВИТИСЬ БАЙДУЖЕ ДО ВОЛІ І ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ВСІХ ЛЮДЕЙ В СВІТІ” — ЗАПЕВНЯВ ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР В ІНАВГУРАЦІЙНІЙ ПРОМОВІ

Вашінгтон. — Зацікавлення Америки справою волі і людських прав всіх людей у світі, достосовання до змінливих часів, але зберігання незмінних принципів, мир побудований на моральних вартостях замість на фізичній силі, особиста посвяти для загально-го добра, початок нового духа, що його може пропонувати президент, але що його може здійснити тільки нарід, американський респект і авторитет назовні, базований на єдності і вартостях внутрі — ці та інші засади і потреби для здійснення „Американської Мрії” були темою короткої інавгураційної промови президента Джіммі Картера, яку він зачав подякою своєму попередникові, бувшому президентові Джералдові Фордові за „вилікування нашої нації”.

Президент Картер виголосив свою інавгураційну промову після зворушливої церемонії записання на самперед нового віцепрезидента Волтера Мондейла спікером Палати Репрезентантів Томасом О. Нілем та описав власного записання головним суддею Вореном Бергером. Церемонію записання, яку проводив голова Спільного Конгресового Інавгураційного Комітету сенатор Говард Кеннон, започаткував молитвою єпископа Об'єднаної Методистської Церкви Вільям Кеннан. Церемонія відбулась в полудневих годинах, як це число газети було готове до друку на пресі.

Цей Інавгураційний день новообраний президент Джіммі Картер і його родина розпочали участю в Богослужінні в Першій Баптистській церкві Вашингтону. Відтак Картер і його дружина Розалі поділись до Білого Дому, де відбули коротку розмову з президентом Джералдом Фордом і його дружиною Бетті. До них прислали віцепрезидент Нелсон Рокефеллер з дружиною та новообраний віцепрезидент Волтер Мондейл з дружиною.

Кілька хвилин після 11-ої год. ранку ціле товариство моторкадою переїхало до Капітолію, тобто будинків Конгресу, де о 12-й годині відбулося записання Джіммі Картера на 39-го президента ЗСА, а Волтера Мондейла на 42-го віцепрезидента Америки.

Після записання і виголошення новим президентом Картером його Інавгураційної промови, Джіммі Картер і віцепрезидент Мондейл, разом із сенатором Гюбертом Гомфрі, який є головним маршалом Інавгураційної паради, відїхали по Пенсильванській евею до Білого Дому, де збудовано головну трибуну, з якої президент Картер і його родина, як рівнож віцепрезидент Мондейл і родина, та різні високі урядовці, законодавці, представники інших країн тощо пригледася Інавгураційній параді, яка тривала коло дві години.

Увечері в четвер у

Вашінгтоні мало відбутись сім офіційних Інавгураційних балів, і президент Картер та віцепрезидент В. Мондейл планували взяти участь у кожному з них. Початок балів заплановано на 9-ту год. вечора і передбачувалося, що Картер і Мондейл прибудуть на останній з них десь шойно після 1-ої год. ночі.

Напередодні Інавгурації, в середу, 19-го січня, тоді ще новообраний президент Джіммі Картер відбув у Плейнсі, Джорджія, пресову конференцію, під час якої висловив бажання ввійти в історію не за розв'язання якоїсь кризи, пов'язаної із загрозою війни чи з якоюсь іншою катастрофічною ситуацією, але хоче, щоб його пам'ятали за „ступінь, але постійний та захоплюючий прогрес цієї країни”. Заявляючи, що „починається новий день” для Америки, він сказав, що прикладі всіх зусиль, щоб бути „дуже добрим президентом”, і надіється, що зможе добитись своєї мети, якщо матиме близькі зв'язки з американським народом. Картер додав, що тільки історія покаже, чи його сподівання сповняться.

Новообраний президент Картер, його дружина Розалі і дочка Еймі прибули до Вашингтону в середу підвечір і тоді взяли участь в Гала-концерті на честь Картера і новообраного віцепрезидента Мондейла, який відбувся в Мистецькому Центрі ім. Джона Ф. Кеннеді. Концерт розпочався в 9-й год. вечора і тривав дві з половиною години. В цьому концерті, переданому телевізійною сіткою Сі-Бі-Ес, взяли участь найкращі мистецькі сили Америки, між ними оперні приміщенні, симфонічна оркестра, співакарі народних пісень, танцюристи, гудмористі тощо. В час перерви Джіммі Картер обговорював деякі подробиці його різних пропозицій з своїми економічними, політичними та іншими дорадниками.

На Інавгурацію Джіммі Картера до Вашингтону прибуло 382 мешканців Плейнсу, Джорджія, тобто майже половина населення родинного містечка 39-го Президента Америки.

Найближчі співпрацівники Картера інформують, що дні після Інавгурації будуть переповнені різними важливими заняттями, в яких Картер візьме особисту участь. В суботу, 22-го січня, відбується його нарада з Крайовою Радою Безпеки, очолюваною д-ром Збігневом Бжезінським, на якій обговорюватиметься поїздку віцепрезидента Волтера Мондейла до кількох країн Західної Європи і до Японії. Мондейл має відлітати з Вашингтону в неділю, 23-го січня. Відтак президент Картер працюватиме над остаточними версіями його різних програм і відбудуватиме наради з членами його кабінету.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР

Президент Форд працював до останнього дня каденції

Вашінгтон. — В середу, 19-го січня, тобто день перед закінченням його каденції, президент Джералд Форд не тільки приготувався до залишення Білого Дому і до відліту на вакації в Каліфорнії, але полагодив ряд важливих урядових справ.

Він відкинув пропозицію загальної амністії для дезертирів і втікачів від військової служби в час В'єтнамської війни, але все таки запропонував, щоб тим дезертирам, які були поранені або здобули відзначення у В'єтнамі, були привернені всі права ветеранів, під умовою, що вони вже раніше внесли клопотання в справі одержання амністії чи помилування. Таким чином пропозиції президента Форда стосуватимуться тільки приблизно 700 осіб.

Того самого дня президент Форд доручив Федеральному Енергетичному Управлінню, щоб знесло урядову контролю над цінами бензину, починаючи з 1-го березня. Цю пропозицію може відкинути Сенат, або Палата Репрезентантів, накладаючи на неї „вето”, хібащо новий президент Джіммі Картер підтримає її.

В середу президент Форд теж відбув кілька телефонічних розмов з провідниками інших держав, між ними генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим, як рівнож відбув нараду з новообраними республіканськими сенаторами і конгресменами, яким заявив, що і в майбутньому планує відігравати важливу роль в Республіканській партії та житті цілої країни. Він також вручив медалі генералові Брентові Сковрофтові, дотеперішньому директорові Крайової Ради Безпеки, і заступникові ди-

ректора Вільямові Гайлендові. Форд в останньому дні своєї каденції помилував Іву Тогурі д'Аквино, американську громадянку, яка під час Другої світової війни була знана як „Токіо Ровз”, бо передавала до американських вояків японську пропаганду через радіо. Президент Форд помилував її, бо тепер показується, що її японці могли змусити виголосити що пропаганду. В 1949-му році американський суд засудив її на 10 років ув'язнення і 10,000 доларів кари.

Члени персоналу Білого Дому заявили представникам преси, що в середу, 19-го січня, президент Форд, говорячи з ними, висловлював задоволення, що його президентура „була успішною”, зокрема тому, що після Ватергейтського кошмару він зміг привернути постові президента довіря американського народу. Форд теж говорив, що з „нетерпелістю очікує нового життя як приватна особа, хоча підкреслив, що далі братиме активну участь в діяльності Республіканської партії і далі цікавитиметься всіма проблемами країни.

ПАМ'ЯТАЙТЕ САМИ ТА ПРИГАДАЙТЕ ІНШИМ

Іміграційна й Натуралізаційна Служба пригадує всім мешканцям ЗСА, які не є громадянами, що вони протягом місяця січня зобов'язані зареєструватися, зголосивши свої адреси цій Службі. Формуляри можна одержати в кожному поштово-му уряді, а також у всіх бюро Іміграційної й Натуралізаційної Служби. Того року мешканці ЗСА, які не є громадянами, одержать нові документи, точніше, нові „зелені картки”.

ЛЕОНІД ПЛЮЩ З'ЯСОВУЄ ПОЛІТИКУ РУСИФІКАЦІЇ І БОРІТЬБУ ЗА ЛЮДСЬКІ І НАЦІОНАЛЬНІ ПРАВА В УКРАЇНІ

Париж (Василь Маркус — телефоном). — 17 січня у 5-річчя погромницьких арештів в Україні, відбулася гут успішна пресова конференція, присвячена національним проблемам в СРСР, а зокрема в Україні.

Організатори конференції бажали звернути увагу на цілий ряд українських і неукраїнських політ'язнів та поставити перед міжнародною опінією справу їх звільнення. Пресову конференцію скликав заснований у Парижі в травні м.р. Комітет Оборони Советських Політичних В'язнів, з якими тісно співпрацює Леонід Плющ. Підтримку і організаційну співпрацю комітетові дала Організація Української Молоді у Франції професор Анрі Картан, відомий математик з Академії Наук, Інститут у Франції, проводив конференцію. Він привітав привітних коло 700 осіб, серед яких близько одну третину становили українці. Представили тих, що мали виступати, а зокрема Леоніда Плюща, для закінчення якого проф. Картан з багатьма іншими французями видатно причинився.

Плющ був центральною особою конференції. Він недавно повернувся з Німеччини, де брав участь у подібній акції — конференція в Дюссельдорфі, яка мала широкий відгомін. Минулого тижня він дав окреме інтерв'ю в газеті „Лемонд”, яке заслуговує на окреме зрештування. 15-го січня був разом з Володимиром Буковським на масовому візиту у Паризькому університеті Дофін, а 17-го січня знов виступав на пресовій конференції у залі Мютауліте. На протязі кількох днів його заяви і твердження знаходять місце на сторінках французької та закордонної преси. Плющ, непертенсійний з вигляду і виступу, з обличчям і чолом вченого, з розстібненою сорочкою активіста, безпосередньо і спокійно веде свою розповідь. Без ознак екзальтації, проте відчувается глибоке переживання того, про що він розповідає. Говорить українською мовою, а перекладає на французьку мову д-р Кирило Митрович. Зал з несповнажено

увагою слідує, дехто пильно записує.

Леонід Плющ нагадав події з січня 1972 року, коли покотилася хвиля арештувань по Україні, головню в Києві, Львові, Івано-Франківську та по інших містах. Західна преса, тоді на початку і самвидав, подали лише кільканадцять прізвищ арештованих. В дійсності їх було біля ста, а арешти відбувались і поза згаданими містами. Сьогодні відомо, що приїзд з-за кордону Ярослава Добоша був лише прикриттям для задалегідь запланованих арештів. У грудні 1971 року у тій справі засідав Центральний Комітет партії. Це мав бути справжній погром української культури, коли КГБ на доручення московського Політбюро рішило обезгодувати рух опору в Україні. Найкращих зпоміж молоді інтелігенції, чий імена вже нам добре відомі — письменники, мистці, викладачі, наукові співробітники, журналісти, студенти — пилися за ґратами: Світличний, Сверстюк, Чорновіл, Калинець, Шабатура, Світлична, Осадчий, Дзюба, Лісовий та догва черга інших, між ними і Леонід Плющ. Зачалися допити, укладання справ, залякування, намови до покаяння, а потім закриті процеси. Але з ряд з тим були і протести. Небагато вдалося зломити, — оповідає Плющ, — хочміж ними згодом знайшовся Іван Дзюба, якого уважали іншим учасником найшайхетнішою особистістю і надхненням національного опору. Після судилищ і вироків деякого відвезли в Мордовію, кого у Владимирську тюрму, де вже сиділи інші патріоти, а кого, як ось Леоніда Плюща, заборотили в психушку. Плющ далі з'ясує причини тих репресій і цілі московської кліки. Головна причина полягала в тому, що режим затривожився відродженням української свідомості і культури в 1960 роках. За цим спонтанним рухом, що набрав популярності, криються великі потенції. Отож, рішено нанести черговий розгром українській культурі, як це вже сталося (Закінчення на стор. 3-ій)

СОВЕТСЬКИЙ ВІДДІЛ МІЖНАРОДНОЇ АМНЕСТІЇ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ В'ЯЗНІВ

Москва. — Ройтер інформус, що советський Відділ Міжнародної Амністії, яка обороняє людські права у цілому світі і централь якої знаходиться в Лондоні, звернувся у вівторок, 18-го січня ц.р., до усіх країн, які підписали Гельсінкську Декларацію, робити натиск на уряди Советського Союзу та інших комуністичних країн, щоб вони звільнили політичних в'язнів у Східній Європі. Апель Міжнародної Амністії, який був прочитаний телефоном для західних кореспондентів у Москві, був пересланий також іншим організаціям, що займаються обороною людських прав чи цікавляться долею політичних в'язнів. Д-р Валентин Турчин, який розмовляв з кореспондентами, заявив, що людські права були в останньому часі особливо ігноровані в Чехо-Словаччині, Польщі і Югославії. „Правдоподібно, ніде в світі не відбувається тепер така пресія на людські права, як в Чехо-Словаччині”, — заявив д-р Турчин. Група людей в СРСР називають антисовєтською, закликає звільнити тих чеських в'язнів, які підписали і опублікували маніфест в справі оборони людських прав, відомий, як „Хартія 77”, а також зажити переслідування польських дисидентів і звільнити югославського письменника Мігайла Мігайлова.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮ 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадках скорочувати надіслані матеріали, незалежно від мови, повертаючи тільки ті, коли автор собі це виразив застеріг. Додатково за адресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Салют новому Президентові

В четвер, 20-го січня 1977-го року, точно в годині 12-ї дня, ще недавно мало кому відомий колишній губернатор Джорджі, по професії нуклеарний інженер і по зайнятті фермер, який вирощував земляни горіхи, Джиммі Ірл Картер, склав присягу Конституції і присягу та став 39-им з черги Президентом З'єднаних Штатів Америки, найвільнішою й тому найбагатшою та наймогутнішою країни в світі.

Вибір на президента Америки Джиммі Картера, який ще рік тому для більшості американців був „Джиммі Хто?“, с черговим класичним прикладом неперевіреної американської демократії в дії, американської „влади народу, через наріі для народу“. Про це свідчить все, що сталося у зв'язку з вибором Картера на президента, від зголошення його кандидатури починаючи, а на записи жорсткої та формальної перебранні найвищої влади в країні кінчаючи. Класичним прикладом американської демократії в дії в цьому випадку є зокрема відношення і становище народу. Не зважаючи на те, що ще рік тому мало хто знав про Джиммі Картера, не зважаючи на всі передвиборчі суперечності, раз наріі сказав своє слово і вибрав його на президента, Джиммі Картер став першою особою в країні із повною підтримкою та найкращими побажаннями від усіх, від його головного суперника, дотеперішнього президента Джералда Форда починаючи, а на кожному звичайному громадянині кінчаючи.

До цих найкращих побажань долучується й велика Українська Громада в цій країні, до них долучується швидко певно і весь волелюбний український народ на поневолений Батьківщині. Він бо, новий президент ЗСА Джиммі Картер, став тепер головним сторожем і виконавцем того вмірного, „праведного закону“ Вашингтону, про який мріяв та за який безперервно змагається поневолений, але не скорений український народ.

Салют новому президентові ЗСА, Джиммі Картерові!

Все ще „здоганяють“...

„Республіканська“ преса в Україні все від довгого часу займається обговоренням на всі лади „листа генерального секретаря ЦК КПРС“ Леоніда Брежнєва, якого він перешав працівникам тваринництва Київщини, заховаючи їх та робітників у всіх інших областях збільшити продукцію молока і м'яса, тобто тих продуктів, яких в СССР ніколи не вистачало і які ще й досі є майже локосом для пересічного громадянина. Застановляючись над змістом листа Брежнєва і толкуючи його на всілякі лади, „Радянська Україна“ у редакційній статті п. з. „Рівняння на тваринників Київщини“ каже, що вже невдовзі на державні заготівельні пункти надійде понад встановлені плямю норми 25.000 тонн худоби і птиці, 20.000 тонн молока, 50 мільйонів штук яєць тощо. А на наступний, тобто 1978-й рік, робітників тваринництва Київщини „намітили нові висоти“ і зобов'язали здати державі кулі більше згаданих продуктів, як в 1977-му році. Ця „ініціатива Київських робітників“ сподобалась Брежнєву і він її „високо оцінив“, бо це, мовляв, „великий вклад в справу втілення в життя накреслених ХХУ з'їзду КПРС, високий патріотизм, глибоке розуміння завдання прискорення розвитку сільського господарства“.

У зв'язку з листом Брежнєва совєтські пропагандисти натякають також на підвищення життєвого рівня населення в кінці 10-ї п'ятирічки, яка кінчається в 1980 році, „перевирощення“ рівня західного стандарту, а може навіть зрівняння у життєвій стопі з робітниками в З'єднаних Штатах Америки.

„Здігати і перегнати Америку“ стало гаслом совєтських рабовласників від початку захоплення ними влади. Америку „здоганяв і переганяв“ вже Ленін, після нього Сталін, їхніми слідами йшов Хрущов і тепер іде ними Брежнєв. Під цим гаслом кремлівські диктатори витискають останні соки із закріпачених державою робітників і селян, експлуатують і заставляється до непосильних робіт жінок і дітей, під цим гаслом відбувалися всі дотеперішні і відбувається теперішня вже десята з черги каторжна „п'ятирічка“, а совєтський робітник і селянин — як це промовисто з'ясував у надрукованому недавно в цьому щоденнику листі одеський робітник Леонід Сірий — ледве клясе і мріє про те, як можна б вирватися з того совєтського дому неволі. Діло бо не в людях, не в трудових, але в шлій рабовласницькій і народоловчій совєтській системі, яка вже давно збанкрутувала, але яку насильством і терором втримують кремлівські верховоди, прикриваючи її облудними гаслами про „перегони“ з Америкою.

Бомбу в московській підземці підложило КГБ — підозріває Сахаров

Москва. — Совєтський науковець-дисидент д-р Андрей Сахаров лауреат Нобелівської нагороди м.ру, минулої п'ятниці, 14-го січня, залишав західний кореспондентам, що хоча не має доказів, то підозріває, що бомбу, яка вибухла в московській підземці 8-го січня і вбила кілька осіб, підложили працівники КГБ щоб „дискредитувати дисидентів“. Сахаров сказав, що з уваги на те, що совєтський журналіст Віктор Льюїс, який дуже часто передає на Захід „неофіційні інформації“, заявив у газе-

ДОВКОЛА ПРОБЛЕМИ „ЕВРОКОМУНІЗМУ“

Париж (Т. Дж.). — В українській пресі надто часто знаходимо упрощення найбільш складних проблем. Але ось у Франції ведеться дискусія над дуже складною проблемою т. зв. єврокомунізму. І ця дискусія мало-помалу доходить до наскрізь негативних висновків в оцінці цього — начебто нового — явища. А оцінка дуже близька до постави української преси... З цього не слід виводити висновків, що українська преса не упрощує складних проблем, але найперше розглянемо ряд подій і фактів.

Місяць тому, зовсім несподівано, можливо й у зв'язку зі страйком мистецьких сил телевізії, „на малому екрані“ показано давній фільм Гаврса, що свого часу втілював великим успіхом, — „Призначення“. Це автентична історія французького жиди чеського походження, Артура Лондона, що бився в міжнародних бригад у Іспанії, був учасником французького протинімецького підпілля, а 1945 р. повернувся (з дружиною французькою) до Чехо-Словаччини, де став віце-міністром зовнішніх справ. У період сталінських чисток був заарештований і „призначений“ до всіх присланих йому злочинів, починаючи від „ухилів“ і кінчаючи шпигунством у користь „капіталістичних країн“.

Він був засуджений на довічне в'язницю. Завдяки Дубчєкові вийшов на волю, вийшов до Франції, написав свою книжку, яка мала бути видана в Празі за часів дубчєківської реформи, але... совєтські танки не допустили до того. Гаврса зробив фільм із виконавцями в головних ролях — Ів Монтан та Сімон Сіньоре, обое колись великі симпатки комунізму, а зокрема Совєтського Союзу, які тепер заявили, що „нема соціалізму в дійсності“.

Фільм представляє допити, в яких підсудний „кається“, не маючи ніякого виходу, не бачучи сенсу в героїській поставі. Його зрікається рідна жінка, бо „вірять у партію“... П'ять років тому цей фільм уважався сенсацією антисовєтської пропаганди у Франції, зокрема з огляду на виконавців головних ролей. Місяць тому його показала телевізія, одночасно організуючи дискусію перед „малим екраном“. У дискусіях брали участь — А. Лондон з дружиною, Іжі Пелікан, проф. Шварц (троцькіст) та член ЦК французької компартії — Канапа.

Сьогодні слушно коментатори жалують, що не було між дискусантами справжнього історичного руху. Проф. Шварц говорив про свої сумніви щодо комунізму, які постали під час московських процесів 1930-х років. Тому він став троцькістом. А. Лондон говорив про своє заскочення сталінською практикою. Він залишився комуністом, вважаючи, що всім винен Сталін. Його дружина — також, бо „в ті часи не можна було не вірити в партію“. Одинокий Іжі Пелікан пробував вивести більш загальні висновки: монопартійна система нормально приводить до заперечення всякої іншої думки, а тим самим і до терору...

Глядачам найцікавіше було почути думку члена ЦК французької компартії. Але його положення було дуже упрощене тим, що не було кому його шпигити на фактах. Тому він брав, скільки хотів. Казав, що французі нічого не знають про сталінські методи, а коли довідалися, то змінили своє становище, бож... комунізм — це воля і справедливості.

Вже чергового дня важки знавці комунізму й публіцисти почали дискусію, правильно закладаючи Канапі чистої води брехню. Бож... мовляв — як компартія могла вірити в те, що всі старі большевики — шпигуни й саботажники? Як могла вона не знати, що сталінізм провадить неуподобане винищення людей, творить пекельну систему? — Канапа, а за ним і орган компартії, далі твердили, що вони не знали правди. І взагалі — ні в чому не повинні...

Місяць після цієї дискусії розглядання проблеми не припинилося, а навпаки — поширилося. Жорж Равель на сторінках колись лівого „Експресу“ у приводить ряд фактів, які доводять, що ЦК, а зокрема Торез, що довгий час війни просидів у Москві, багато знав і мовчав. Довелося вже, що зокрема Канапа знав багато. Врешті-решт: знав чи не знав, але він був часто прокуратором у внутрішніх чистках французької компартії. А що у Франції не було розстрілів, ані ув'язнень, то це тому, що за вичищенням стояли буржуазні закони. Коли б цих законів не було, був би й у Франції ГУЛаг. Буде б розстріли й тюрми. Але не забуло ще, що на внутрішніх процесах французької компартії панувала та ж фразеологія про „ядовиті змії“ і всяку

Богдан Бучацький

В КИТАЇ ТРИВАЮТЬ ЗАВОРУШЕННЯ

Урядові повідомлення підтверджують, за повідомленнями західних кореспондентів, що труднощі в Паотінг тривали довго. Група „класових ворогів“ опанувала там муніципальне депю і приготувалася до маршу на столицю провінції і тільки вчасна дія армії запобігла цьому. В одному документі говориться між іншим, що провідникам Паотінгу було дано ультиматум, щоби піддалися і щоби віддали відразу авта, зброю, виряд, продукти тощо.

В інших середніх провінціях становище вважається незмінним і там і далі тривають бої з міліцією прихильників „банди чотирьох“. З початком грудня радіо провінції Го-пег описувало заворушення, як частинну спробу творення хаосу прихильниками „банди чотирьох“, щоби „перевести владу в свої руки“. Вміжчасі речень уряду в Пекіні повідомив офіційно, що становище в цьому районі і взагалі в провінції „поступово поправляється“. Подібно про тривалі неспокій в країні має висловитися і сам Гуа Куо-фенг в суботу на сільсько-господарському з'їзді в Пекіні. Він мав офіційно сказати, що „якщо б вдалося пані Чінг Чінг і її прихильникам перевернути владу і керівництво партії, то тоді прийшло б в Китаї до громадянської війни“.

Масова кампанія проти „банди чотирьох“ Хоча перебрання влади на верхах партійного апарату перейшло без кровопролиття, на низах дійшло до чисельних збройних зударів з „народною міліцією“, що не можна навіть припинити пропагандою проти арештованих членів верхівки т.зв. „банди чотирьох“. Тому цій групі закидається численні саботажі, навіть фантастичні, як от хоч би відповідальність за пограбування продуктів і одягу в місті Паотінг, що були призначені на допомогу для потерпілих від землетрусу в місті Тяньчжень.

У міжчасі розпочата теж масова кампанія індоктринації проти т.зв. прихильників „Шанхайської мафії“, що побивав всі дотеперішні рекорди китайського апарату пропаганди. Ця кампанія подібна до кампанії ч.зв. „китайської культурної революції“. До головних членів цієї „мафії“ зачислюються заарештовані і скинуті партійні функціонери на чолі з адвокатом Чянг Чінг, проти яких ведеться пропагандивна акція як у столиці Пекіні, так і в провінції, і, як подало

в суботу радіо, підвищено публічно їхні подоби — „для публічної зневаги і осуду“.

Ця пропаганда створює напруження і в деяких випадках допомагає навести спокій новому керівництву. Так, без кровопролиття, вдалося навести спокій навіть у центрі „мафії“, місті Шанхай, у т.зв. „другій столиці“, „підданій“ Китаю. За повідомленнями, армія заволодувала і поступово відгородила від себе поодинокі дільниці міста, тобто розчленувала добре озброєну новотворену „народну міліцію“, і тим самим не допустила до кровопролиття. Владу в місті перебрав новий посадинок міста, ставленник армії — один адмірал. Однак в провінції літнім радикалам вдалося зорганізувати спротив.

Пригадують Чжоу Ен-ляй і Тенг Гсіао-пінг Як подає офіційна китайська преса, „Шанхайська мафія“ започаткувала боротьбу за спадок і наслідство по предсідникові Мао вже від років, стараючись опанувати керівництво партії. Вони знали, що не можуть рахувати на підтримку армії, — на її генеральний штаб, — через недавню аферу Лін Біао, і тому почали організувати „народну міліцію“. Вони підтримували покійного прем'єра Чжоу Ен-ляя, що був противником т.зв. „культурної революції“, але зате був „добрим політиком і прагматичним адміністратором, який старався дивити Китай в число світових потуг“.

Передмишулої суботи (8.1.77) було організовано в Пекіні велику демонстрацію на площі Небесного Спокою на честь покійного прем'єра Чжоу Ен-ляя. В першу риницю його смерті, з багатьма вінками і транспарантами, на яких згадувалося про його заслуги для Китаю. На окремих з них був заклик повернути права колишньому заступникові прем'єра і приятелі Чжоу Ен-ляя — Тенг Гсіао-пінгові, якого упустила кліка лівих по смерті Чжоу Ен-ляя за „праві ухили“. Це може бути і синалом, що Тенг Гсіао-пінг приїде до ласки вдруге і не може стати прем'єром Китаю з ласки теперішнього керівника партії і „великого предсідника Гуа Куо-фенга. Весь перебіг цієї демонстрації, за словами коментаторів і спостерігачів європейців, був підготовлений і дбайливо переведений прихильниками нового керівництва і, очевидно, за його згодою. Тому можна припускати, що друге повернення до влади Тенг Гсіао-пінга є на часі і що воно відповідало вимогам бо-

тиши, який в нас був гарний дім з верандою, а довкола нього в'ється дикий виноград і внизу настурції. А тут ми зі сестрою Іванкою на гоїдалці, вона в темносиньому гранатовому мундурку. А тут всі учні з моєї класи, і ти тут, Наталочко.

Христини немов ожила, а слова плівли, плівли, не зупиняючись, наче розсвітлені полум'ям. А очі її розбіглися, нагадаючи темні луги, скупані росею. І в цій хвилині у Дженні зринувла думка, що завжди хотіла б бачити свою матір такою — до безмежжя радісною із склалом молодості.

Аж враз стрепенулася Христини. Швидким рухом згорнула всі знімки, збігла і очі в неї стали тверді і матові. — На сьогодні доволі! А, ти, Дженні, як захочеш, можеш їх ще раз сама переглянути без мене. — Шарпнула зашпоринок, і, коли прийшла покілка, сухо й кинула: — Прошу принести чай і тостів.

Не допомогли прохання Дженні, вона зараз взяла фотографії і віднесла їх до своєї кімнати. Повернулася ще більше холодною і далекою.

Наталка не довго гостювала, потрохи старалася втягнути в розмову Дженні, але та на половині речення замовкла.

Підвела. Ніхто не запрошував її залишитися. Вікне біля дверей сказала: — Пригадуйте, я оповідала вам про мого нареченого Мірослава. Я йому передала кілька разів ліки, і зір йому поволи вертається. Навіть почерк у нього поправився. — І розповідь додала: — Тепер вже не скупують образів, книжок, все відкладаю на ліки. Хо хіба є більше щастя, як допомогти тому, хто найбільшчий?..

Хвилину всі мовчали, аж промовила Дженні: — Я маю трохи ошадностей — дозвольте й мені допомогти. Мить, і на Обличчя Наталки не залишилося і сліду радості, вона випрошталася і гостро сказала: — Вибач, Дженні, але я хочу Мірославу допомагати сама, мені на те вистачає грошей.

(Продовження буде)

Аркадія Оленська-Петришин

ТУРБУЮЧЕ В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ — ТУТ І ТАМ

Між собою ми часто висловлюємо занепокоєння долею української культури. Для тих з нас, які мали нагоду їздити на Україну, рівень мистецьких виставок там та збаналізованість виробів народного мистецтва, як можна бачити в крамничках, були глибоко турбуючими. Однак, щоб дізнатися про причини низького рівня мистецтва на Україні, треба тільки переглянути репродукції в журналах (особливо за останні роки) або прочитати в радянських виданнях про процеси, якими довершилося т. зв. „піднесення“ мистецтва після війни.

В обговореннях „розвитку“, „народного“ мистецтва доводилося про зріст „заводів“ тканини та кераміки, про позитивні аспекти примінення вишивки до штучних матеріалів та багато іншого. З таких джерел дізнаємося, що „народні майстри“ працюють в галузях декоративного мистецтва, де вони розробляють теми „боротьби за мир, дружби народів, возз'єднання України з Росією, добробуту радянського народу та ін.“

*(для спрощення вживаю всі цитати з „Нарисів з історії України“ В. Г. Застолотний, ред. „Мистецтво“, Київ, 1966, 128-131). В „народній“ (sic!) килими, наприклад, вони вводять „радянські емблеми, визначні дати, заклики, портрети силуети“, а подібний „тематичний зміст“ проникає „і в український вишивку“, в різьбу по дереву (як особливо надається на зображення вожнів) та інше. Для нас, радянська тематика зовсім непричетною до народного мистецтва. Твердження, що „на основі мотивів народної вишивки розробляються узорі тканин“ також трактуємо, як зразок цілеспрямованих негативних процесів, які відбуваються там, на Україні. У даному випадку — це ніщо інше, як затрачання важливості розрізнення між вишивкою та її імітаціями, приймання заступлення вишивки друком мотивів вишивки на тканинах та інших матеріалах. Таких дешевих засобів, якими заступають традиційні засоби народного мистецтва, є багато. Їх бачимо також в кераміці, у вживанні банальних кольорів у різьбі (це „розширюється палітра“ „барвників“), в розмальованих дерев'яних писанках та в іншому.

Зразків живопису та інших галузей „чистого мистецтва“, які доводяться бачити на виставках на

Україні та в репродукціях в журналах, також наявно, що велика кількість виконавців працює поза основним завданням мистецтва — творенням мистецьких вартостей, як відзеркалення духовності та шукання особистості творчої візії. Вони прямо ілюструють загальновідомі радянські ідеали, імпресіоністично зображають примеси кравиди і майже нічого більше. (Очевидно, на Україні є багато мистців, які свідомі завдання мистецтва, однак їхні твори рідко можна побачити на виставках, або в репродукціях у журналах).

Багато з нас так звикли думати про негативні процеси в мистецтві, які відбуваються „там“, що навіть не усвідомлюємо, яка велика частина цих процесів загрожує й нам. Вже роками ми абсорбуємо трафретні, низької якості виробів, які різними дорогами дістаються на Захід, та продукують велику кількість їх тут.

Баналізація та спотворення традицій народної творчості найбільш наявна в численній кількості ужиткових виробів (часто масової продукції) різьби, кераміки (про абсурдність друкування вишивки на кераміці та інші надуживання були вже деякі відгуки в нашій пресі таких авторів як Ліда Палій, „Кіч і його глянціфікація“, „Сучасність“, квітень 1972; Ярослав Зорич, „Вишивки на порцеляні — український кіч“, „Жіночий світ“, вересень 1975; Слава Геруляк, „Мистецтво чи не-мистецтво виставка“, „Наше Життя“, листопад 1974, та інші). Вишивки, як це бачимо в крамничках та приватних домах.

Все це стає особливо пригрозливою, коли такі виробні все більшою кількістю переважають на різних ювілейних і святкових виставках, на базарах (багато з них „репрезентативних“), організатори яких, здається, не вживають жадних критеріїв, тому кожний очочий „мистець“ чи власник колекції таких об'єктів може взяти в них участь. Така ситуація збагачує багато глядачів, які, позбавлені критики, сприймають усе, керуючись сантентимом до „українського народного мистецтва“. Все це не може не вплинути негативно також на виростаючу генерацію.

При цьому, на Україні є важкі умови праці, спричинені підтримкою масової продукції урядом. Однак не можна знайти оправдання (Закінчення на стор. 4-й)

Любов КОЛЕНСЬКА

ДЖЕННІ, ВЕРНІСЯ!...

— 6 —

Зайшла раз до її кімнати Христини і здивувалася: — Така прекрасна погода, весна ледь-ледь що на порозі, а ти тут книжки читаш. Як бачу — це історія України.

На щоках Дженні розквітла заграва: — Читання цих книжок зовсім не означає, що вони для мене яляють якусь особливу вартість, от просто екзотика... Але й вони поволи починають мені надокучати.

Однак, прочитала всі ті книжки і почала читати їх знову від початку. А там пригадалася: „Чому мені вдалося не навчитися української мови і читати ці твори в оригіналі? Це одна мова не завадить...“ Спочатку вчилася з того підручника, що дала їй Наталка, а потім пішла до матері: — Мамо, чому мені вчитися тільки з книжками, коли ти мені можеш допомогти? Наперед потроху ми будемо вивчати слова, а потім говорити. Я думаю, що це мені менше легко, тим більше, що я скінчила курси російської мови.

— Чому до тебе така думка прийшла? Це для мене заповна справа, і так тільки для твоєї химери я не хотіла б... Поза вікнами на темних хвилях плівла ніч, веслували зорі, і місяць на сріблястому човнику перевозив її на весняну прогулянку. Крізь відхилене вікно доносилися запашність конвалій.

— Чи можу ще про щось просити тебе, мамо? Я хочу, щоб ти запросила до нас своїх товаришів Наталку. Я хочу знову її побачити, щоб перевірити свої почуття. Добре, мамо?

Христини пригадалася, а потім, немов крила птаха, поміж бровами появилася у неї зморшка.

СІЧЕНЬ - МІСЯЦ НАДЗВИЧАЙНИХ КОРИСТЕЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ! ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ АБО ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ В ДЖЕРЗІ СІТІ. НЕ ПРОГАЙНУЙТЕ НАДЗВИЧАЙНОЇ НАГОДИ!

25. КУРІНЬ УЛАДУ СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ „Чорноморці”

— влаштовує —
ЗИМОВУ ЗАБАВУ
в суботу, 19-го лютого 1977 р.
в залі Української Централі
в ПАССЕНКУ, 240 Hope Avenue
Початок год. 9:00 веч. Вступ \$3.00
Rock dance

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ — ПОВІТУ НАССАВ з оєдком в ГЕМПСТЕДІ, Н. Н.

— відзначає —
ВЕЛИКІ РОКОВИНИ СВІТЛИХ 22-их СІЧНІВ 1918 і 1919-их РОКІВ СВЯТКОВИМ БЕНКЕТОМ
з мистецькою програмою
дня 30-го січня 1977 року
в год. 4-й по пол.
в залі УКР. КАТОЛ. ПАРОХ. ЦЕНТРУ
при 226 Юніондейл Аве., Юніондейл-Гемпстед, Н. Н.
• При цій нагоді Відділ відзначає теж 25-ліття свого існування та праці для Громади.
• Відділ запрошує Українське Громадянство до якнайчисленнішої участі в цій імпрезі.
• Квитки: 10.00 дол. від особи, молоді 7.50 дол.

ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ в США В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

проф. д-ра П. Ковалева

закликає викладачів і студентів славистики, учителів і студентів шкіл українознавства, бібліотекарів, власників приватних книгозбірень та всіх любителів української мови, придбати люксово видані в твердій оправі праці нашого визначного мовознавця:

1. Українська мова (наукова граматики) \$5.00
2. Слов'янські фонетика 6.00
3. Лексичний фонд укр. мови, том 1-ий 8.00
4. Лексичний фонд укр. мови, том 2-ий 6.00
5. Основи формування української мови 6.00
6. Вступ до історії сх. слов'янських мов 5.00
7. Молитовник-Службеник, пам'ятка 14 ст. 5.00

Також в м'якій оправі:

8. Український правопис 3.50
9. Український наголос 1.50
10. Мистецтво слова 3.00
11. Проблема словосполучень 1.50
12. Як правильно будувати фразу, 2-ге вид.50
13. Чистота і правильність укр. мови, 2-ге вид. 1.00
14. Репертир — Доповіді, ч. 29, 31, 33, 36, разом 4.00
15. Славистика, ч. 1, 20, 29, разом 3.00

Кожний, хто замовить всі перелічені книжки вартості \$59.00, дістане їх лише за \$35.00, залучивши чек чи поштовий переказ на цю суму.

Увесь прибуток з продажу цих книжок призначений для ФОНДУ видання недрукованої спадщини проф. П. Ковалева, зокрема „Української фрази” на 640 стор.

Добровільні пожертви для ФОНДУ (Tax Deductible) і замовлення на книжки просимо слати на адресу:

UKRAINIAN LANGUAGE INSTITUTE
P.O. Box 54101, Linden HSH Station, New York, N.Y. 11354

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ у Філадельфії, Па.

повідомляє, оцим, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Філадельфійської Округи
УНСОЮЗУ

— відбудуться —

в неділю, 6-го лютого 1977 р.
в залі Дому УНСОЮЗУ
при 5004 Н. Олд Йорк Рд., ФІЛАДЕЛФІЯ, Па.

Початок о год. 2-й по пол.

НА ПОРЯДКУ ДНЯ НАРАД:

1. Відкриття;
2. Вибір Президії;
3. Вибір Номінаційної Комісії;
4. Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів;
5. Завваги до прочитаного протоколу і його прийняття;
6. Звіт членів Управи: голови, секретаря і касира;
7. Звіт Контрольної Комісії;
8. Дискусія над звітами;
9. Удільнення абсолютної управи;
10. Доповідь СТЕПАНА ГАВРИЩА, гол. організатора;
11. Вибір Управи і Контрольної Комісії на рік 1977;
12. Внесення і побижання;
13. Закриття зборів.

До участі в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касир і конвенційні делегати наступних Відділів УНСО: 10, 32, 45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 388, 397, 422, 424, 430, 479.

У зборах візьмуть участь наступні Головні Урядовці УНСОЮЗУ:

СТЕПАН ГАВРИЩ, головний організатор
Д-р ВОГДАН ГНАТЮК, головний контролер
Д-р ІВАН СКАЛЬЧУК, головний контролер
ІВАН ОДЕЖИНСЬКИЙ, головний радний

Після зборів відбудеться ПЕРЕКУСКА

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р Володимир Галан — Ісп. Осит Бакай
почесний голова

Петро Тарнавський — голова
Іван Данківський — голова
Микола Пришляк — секретар
касір
Мігр Іван Скоцилас — голова Контр. Комісії

ЛЕОНІД ПЛЮЩ З'ЯСОВУЄ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

в 1930-их та 1940-их роках. Обрушители бояться відродження української мови, її вільного вживання в школі, пресі, радіо. Їх турбує незалежний розвиток національної культури, зокрема на самобутній народній основі. Разом із запереченням вільного роз- запереченням вітального розвитку і нищенням традицій та власного культурного коріння (історичних пам'яток) закривання церков, заборона справжнього і спотворення народного мистецтва, його вульгаризація і пропагандивне використання у стилі соціалістичного реалізму, наприклад, трактування колядок, писанок тощо, насаджують русифікації і уніфікації. Якщо за Хрущова, — казав Плющ, — цей асиміляційний процес ще був припадковий, слабо

планований чи слабо координований, то промотори „єдиного совєтського народу” зробили русифікацію своєю планованою і всебічно веденою політикою. Яскравими прикладами особистих переживань, зустрічей, знайомств тощо ілюструє Плющ свою спокійну розповідь.

Приходять запитання, різні і деталізуючі, які годі передати обширно. Яка роль в цих погромах самого Брежнєва, який особисто ознайомлений з українськими справами, будучи апаратником в Україні та Молдавії?

Відповідь: Мабуть, замітна, але в центральному апараті є ще гірші російські шовіністи, як він.

Питання: Чи Шелест прикривав українських дисидентів в Україні?

Плющ: Ніяких симпатій

до Шелеста не маю, бо він же в принципі погоджувався з національною політикою КПСС. Але напевно мав інший погляд щодо тактики, і як українське не бажав таких ударів українській культурі, яких їй нанесено останнім часом.

Його розкритикована брошура „Україна-моя радянська” написана у совєтському дусі. Але йому взяла за зле, що, покликаючись на Маркса, назвав Запорізьку Січ демократичною республікою, а за Леніном повторив, що російський царат експлуатував Україну. З Шелестом пішли інші люди з керівного апарату, значна кількість обласних секретарів, 25 процентів працівників, відповідальних за ідеологічні справи.

Питання: Якщо в концитаборах і тюрмах існує солідарність між російськими демократами-дисидентами та українськими дисидентами, чи можна спостерігати таку ж солідарність між колами Російської Православної Церкви і переслідуваними українцями-католиками?

Відповідь: Офіційні речники Російської Православної Церкви у цих справах підтримують режим. Проте, деякі священники незалежні від релігійної дисципліни — Животко, Дутко, письменник Левітін-Краснов виявляють симпатію до переслідуваних греко-католиків. Російська хроніка постійно містила інформації про репресії українців-католиків.

Після центрального виступу Плюща окремі промовці представили справу 8-х в'язнів, що їх Комітет Оборони ставить собі, як чергове завдання кампанії звільнення. Ними є: вірменський патріот, речник незалежності Вірменії — Айрікіян, оборонець справ кримських татар — Джемілєв, жидівський активіст — Глузман, український філософ — Василь Лісовий, Валентин Мороз, Олександр Сергієнко; лікарі: Микола Плахотнік, та лікар альтруїст — Михайло Штерн з Вінниці.

Іх справу представляли математик Брун, інші речники Комітету, Данило Ганяк, голова Організації Української Молоді у Франції, і син д-ра Штерна, Август.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

дий Штерн цитував листи від українських селян на оборону їхнього лікаря до совєтських органів. Деякі з них прямо патетичні. Тепер ті листи перекладено на французьку мову і вони появляться друком.

Дальше до кожного з цих обговорюваних політ'язнів Леонід Плющ мав змогу задати свої обсервації, враження, характеристики, бо їх знав особисто.

Серед запропонованих на конференції матеріалів був також лист ЦК компартії Франції, куди дружина Лісового написала листа з проханням до Жоржа Марше клопотатися у Кремлі за її чоловіка відповідь французької компартії — ганьба, як на західних комуністів, що претендують бути демократами. Мовляв, ми не займаємося окремими випадками, але намагаємося боронити справу в'язнів скрізь, де б це не було: в Чиле або й соціалістичних країнах... Принаймні визнали, що в СССР є політ'язні.

Правдива сенсація цієї пресконференції прийшла під кінець. Позапрограмово виступила Наталя Урбанська з групи „Континент”. Вона говорила в імені Володимира Буковського, який радий був взяти участь в конференції, але мусів напередодні від'їхати до Голландії в справах руху опору. Урбанська повідомляла, що Буковський віддав до журналу „Континент” текст заяви російських політ'язнів-демократів, які домагаються свободного волевиявлення неросійських народів СССР щодо їхнього майбутнього. Становище було укладено у формі заяви до голови Президії Верховної Ради СССР Підгорного і його мали вислати до Москви індивідуально в'язні.

Проте, як йому відомо тюремна адміністрація не перепустила ні одного листа із заявою, мовляв, вона укладена в недоступному тоні. В Буковський брав участь в складенні цього тексту заяви разом із в'язнем Владімом Балахоновим. Заяву видано в першу річницю конференції в Гельсінках. Ідея такої російської заяви виникла із розмов в'язнів різних національностей, зокрема серед вірменів, її текст обмірковували українці Владімирської тюрми і до неї приєднались. Буковський вже на волі відтворив текст з пам'яті, бо на Захід не ввійшов ні один примірник. Він, передаючи до преси той текст, відмітив, про факт, що заява походить з російських кіл, не слід вважати якоюсь новою спробою росіян „грати” роллю старшого брата, або накидати розв'язку національних проблем”.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

до Шелеста не маю, бо він же в принципі погоджувався з національною політикою КПСС. Але напевно мав інший погляд щодо тактики, і як українське не бажав таких ударів українській культурі, яких їй нанесено останнім часом.

Його розкритикована брошура „Україна-моя радянська” написана у совєтському дусі. Але йому взяла за зле, що, покликаючись на Маркса, назвав Запорізьку Січ демократичною республікою, а за Леніном повторив, що російський царат експлуатував Україну. З Шелестом пішли інші люди з керівного апарату, значна кількість обласних секретарів, 25 процентів працівників, відповідальних за ідеологічні справи.

Питання: Якщо в концитаборах і тюрмах існує солідарність між російськими демократами-дисидентами та українськими дисидентами, чи можна спостерігати таку ж солідарність між колами Російської Православної Церкви і переслідуваними українцями-католиками?

Відповідь: Офіційні речники Російської Православної Церкви у цих справах підтримують режим. Проте, деякі священники незалежні від релігійної дисципліни — Животко, Дутко, письменник Левітін-Краснов виявляють симпатію до переслідуваних греко-католиків. Російська хроніка постійно містила інформації про репресії українців-католиків.

Після центрального виступу Плюща окремі промовці представили справу 8-х в'язнів, що їх Комітет Оборони ставить собі, як чергове завдання кампанії звільнення. Ними є: вірменський патріот, речник незалежності Вірменії — Айрікіян, оборонець справ кримських татар — Джемілєв, жидівський активіст — Глузман, український філософ — Василь Лісовий, Валентин Мороз, Олександр Сергієнко; лікарі: Микола Плахотнік, та лікар альтруїст — Михайло Штерн з Вінниці.

Іх справу представляли математик Брун, інші речники Комітету, Данило Ганяк, голова Організації Української Молоді у Франції, і син д-ра Штерна, Август.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

дий Штерн цитував листи від українських селян на оборону їхнього лікаря до совєтських органів. Деякі з них прямо патетичні. Тепер ті листи перекладено на французьку мову і вони появляться друком.

Дальше до кожного з цих обговорюваних політ'язнів Леонід Плющ мав змогу задати свої обсервації, враження, характеристики, бо їх знав особисто.

Серед запропонованих на конференції матеріалів був також лист ЦК компартії Франції, куди дружина Лісового написала листа з проханням до Жоржа Марше клопотатися у Кремлі за її чоловіка відповідь французької компартії — ганьба, як на західних комуністів, що претендують бути демократами. Мовляв, ми не займаємося окремими випадками, але намагаємося боронити справу в'язнів скрізь, де б це не було: в Чиле або й соціалістичних країнах... Принаймні визнали, що в СССР є політ'язні.

Правдива сенсація цієї пресконференції прийшла під кінець. Позапрограмово виступила Наталя Урбанська з групи „Континент”. Вона говорила в імені Володимира Буковського, який радий був взяти участь в конференції, але мусів напередодні від'їхати до Голландії в справах руху опору. Урбанська повідомляла, що Буковський віддав до журналу „Континент” текст заяви російських політ'язнів-демократів, які домагаються свободного волевиявлення неросійських народів СССР щодо їхнього майбутнього. Становище було укладено у формі заяви до голови Президії Верховної Ради СССР Підгорного і його мали вислати до Москви індивідуально в'язні.

Проте, як йому відомо тюремна адміністрація не перепустила ні одного листа із заявою, мовляв, вона укладена в недоступному тоні. В Буковський брав участь в складенні цього тексту заяви разом із в'язнем Владімом Балахоновим. Заяву видано в першу річницю конференції в Гельсінках. Ідея такої російської заяви виникла із розмов в'язнів різних національностей, зокрема серед вірменів, її текст обмірковували українці Владімирської тюрми і до неї приєднались. Буковський вже на волі відтворив текст з пам'яті, бо на Захід не ввійшов ні один примірник. Він, передаючи до преси той текст, відмітив, про факт, що заява походить з російських кіл, не слід вважати якоюсь новою спробою росіян „грати” роллю старшого брата, або накидати розв'язку національних проблем”.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

до Шелеста не маю, бо він же в принципі погоджувався з національною політикою КПСС. Але напевно мав інший погляд щодо тактики, і як українське не бажав таких ударів українській культурі, яких їй нанесено останнім часом.

Його розкритикована брошура „Україна-моя радянська” написана у совєтському дусі. Але йому взяла за зле, що, покликаючись на Маркса, назвав Запорізьку Січ демократичною республікою, а за Леніном повторив, що російський царат експлуатував Україну. З Шелестом пішли інші люди з керівного апарату, значна кількість обласних секретарів, 25 процентів працівників, відповідальних за ідеологічні справи.

Питання: Якщо в концитаборах і тюрмах існує солідарність між російськими демократами-дисидентами та українськими дисидентами, чи можна спостерігати таку ж солідарність між колами Російської Православної Церкви і переслідуваними українцями-католиками?

Відповідь: Офіційні речники Російської Православної Церкви у цих справах підтримують режим. Проте, деякі священники незалежні від релігійної дисципліни — Животко, Дутко, письменник Левітін-Краснов виявляють симпатію до переслідуваних греко-католиків. Російська хроніка постійно містила інформації про репресії українців-католиків.

Після центрального виступу Плюща окремі промовці представили справу 8-х в'язнів, що їх Комітет Оборони ставить собі, як чергове завдання кампанії звільнення. Ними є: вірменський патріот, речник незалежності Вірменії — Айрікіян, оборонець справ кримських татар — Джемілєв, жидівський активіст — Глузман, український філософ — Василь Лісовий, Валентин Мороз, Олександр Сергієнко; лікарі: Микола Плахотнік, та лікар альтруїст — Михайло Штерн з Вінниці.

Іх справу представляли математик Брун, інші речники Комітету, Данило Ганяк, голова Організації Української Молоді у Франції, і син д-ра Штерна, Август.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

дий Штерн цитував листи від українських селян на оборону їхнього лікаря до совєтських органів. Деякі з них прямо патетичні. Тепер ті листи перекладено на французьку мову і вони появляться друком.

Дальше до кожного з цих обговорюваних політ'язнів Леонід Плющ мав змогу задати свої обсервації, враження, характеристики, бо їх знав особисто.

Серед запропонованих на конференції матеріалів був також лист ЦК компартії Франції, куди дружина Лісового написала листа з проханням до Жоржа Марше клопотатися у Кремлі за її чоловіка відповідь французької компартії — ганьба, як на західних комуністів, що претендують бути демократами. Мовляв, ми не займаємося окремими випадками, але намагаємося боронити справу в'язнів скрізь, де б це не було: в Чиле або й соціалістичних країнах... Принаймні визнали, що в СССР є політ'язні.

Правдива сенсація цієї пресконференції прийшла під кінець. Позапрограмово виступила Наталя Урбанська з групи „Континент”. Вона говорила в імені Володимира Буковського, який радий був взяти участь в конференції, але мусів напередодні від'їхати до Голландії в справах руху опору. Урбанська повідомляла, що Буковський віддав до журналу „Континент” текст заяви російських політ'язнів-демократів, які домагаються свободного волевиявлення неросійських народів СССР щодо їхнього майбутнього. Становище було укладено у формі заяви до голови Президії Верховної Ради СССР Підгорного і його мали вислати до Москви індивідуально в'язні.

Проте, як йому відомо тюремна адміністрація не перепустила ні одного листа із заявою, мовляв, вона укладена в недоступному тоні. В Буковський брав участь в складенні цього тексту заяви разом із в'язнем Владімом Балахоновим. Заяву видано в першу річницю конференції в Гельсінках. Ідея такої російської заяви виникла із розмов в'язнів різних національностей, зокрема серед вірменів, її текст обмірковували українці Владімирської тюрми і до неї приєднались. Буковський вже на волі відтворив текст з пам'яті, бо на Захід не ввійшов ні один примірник. Він, передаючи до преси той текст, відмітив, про факт, що заява походить з російських кіл, не слід вважати якоюсь новою спробою росіян „грати” роллю старшого брата, або накидати розв'язку національних проблем”.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

дий Штерн цитував листи від українських селян на оборону їхнього лікаря до совєтських органів. Деякі з них прямо патетичні. Тепер ті листи перекладено на французьку мову і вони появляться друком.

Дальше до кожного з цих обговорюваних політ'язнів Леонід Плющ мав змогу задати свої обсервації, враження, характеристики, бо їх знав особисто.

Серед запропонованих на конференції матеріалів був також лист ЦК компартії Франції, куди дружина Лісового написала листа з проханням до Жоржа Марше клопотатися у Кремлі за її чоловіка відповідь французької компартії — ганьба, як на західних комуністів, що претендують бути демократами. Мовляв, ми не займаємося окремими випадками, але намагаємося боронити справу в'язнів скрізь, де б це не було: в Чиле або й соціалістичних країнах... Принаймні визнали, що в СССР є політ'язні.

Правдива сенсація цієї пресконференції прийшла під кінець. Позапрограмово виступила Наталя Урбанська з групи „Континент”. Вона говорила в імені Володимира Буковського, який радий був взяти участь в конференції, але мусів напередодні від'їхати до Голландії в справах руху опору. Урбанська повідомляла, що Буковський віддав до журналу „Континент” текст заяви російських політ'язнів-демократів, які домагаються свободного волевиявлення неросійських народів СССР щодо їхнього майбутнього. Становище було укладено у формі заяви до голови Президії Верховної Ради СССР Підгорного і його мали вислати до Москви індивідуально в'язні.

Проте, як йому відомо тюремна адміністрація не перепустила ні одного листа із заявою, мовляв, вона укладена в недоступному тоні. В Буковський брав участь в складенні цього тексту заяви разом із в'язнем Владімом Балахоновим. Заяву видано в першу річницю конференції в Гельсінках. Ідея такої російської заяви виникла із розмов в'язнів різних національностей, зокрема серед вірменів, її текст обмірковували українці Владімирської тюрми і до неї приєднались. Буковський вже на волі відтворив текст з пам'яті, бо на Захід не ввійшов ні один примірник. Він, передаючи до преси той текст, відмітив, про факт, що заява походить з російських кіл, не слід вважати якоюсь новою спробою росіян „грати” роллю старшого брата, або накидати розв'язку національних проблем”.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

дий Штерн цитував листи від українських селян на оборону їхнього лікаря до совєтських органів. Деякі з них прямо патетичні. Тепер ті листи перекладено на французьку мову і вони появляться друком.

Дальше до кожного з цих обговорюваних політ'язнів Леонід Плющ мав змогу задати свої обсервації, враження, характеристики, бо їх знав особисто.

Серед запропонованих на конференції матеріалів був також лист ЦК компартії Франції, куди дружина Лісового написала листа з проханням до Жоржа Марше клопотатися у Кремлі за її чоловіка відповідь французької компартії — ганьба, як на західних комуністів, що претендують бути демократами. Мовляв, ми не займаємося окремими випадками, але намагаємося боронити справу в'язнів скрізь, де б це не було: в Чиле або й соціалістичних країнах... Принаймні визнали, що в СССР є політ'язні.

Правдива сенсація цієї пресконференції прийшла під кінець. Позапрограмово виступила Наталя Урбанська з групи „Континент”. Вона говорила в імені Володимира Буковського, який радий був взяти участь в конференції, але мусів напередодні від'їхати до Голландії в справах руху опору. Урбанська повідомляла, що Буковський віддав до журналу „Континент” текст заяви російських політ'язнів-демократів, які домагаються свободного волевиявлення неросійських народів СССР щодо їхнього майбутнього. Становище було укладено у формі заяви до голови Президії Верховної Ради СССР Підгорного і його мали вислати до Москви індивідуально в'язні.

Проте, як йому відомо тюремна адміністрація не перепустила ні одного листа із заявою, мовляв, вона укладена в недоступному тоні. В Буковський брав участь в складенні цього тексту заяви разом із в'язнем Владімом Балахоновим. Заяву видано в першу річницю конференції в Гельсінках. Ідея такої російської заяви виникла із розмов в'язнів різних національностей, зокрема серед вірменів, її текст обмірковували українці Владімирської тюрми і до неї приєднались. Буковський вже на волі відтворив текст з пам'яті, бо на Захід не ввійшов ні один примірник. Він, передаючи до преси той текст, відмітив, про факт, що заява походить з російських кіл, не слід вважати якоюсь новою спробою росіян „грати” роллю старшого брата, або накидати розв'язку національних проблем”.

Виступ останнього був глибоко зворушливий. Він заперечив закиди на суді судять за хабарі. Він довів фактами, що КГБ намагається дістати від українців свідчення проти д-ра Штерна, цього ім не вдалося. Натомість моло-

дий Штерн цитував листи від українських селян на оборону їхнього лікаря до совєтських органів. Деякі з них прямо патетичні. Тепер ті листи перекладено на французьку мову і вони появляться друком.

Дальше до кожного з цих обговорюваних політ'язнів Леонід Плющ мав змогу задати свої обсервації, враження, характеристики, бо їх знав особисто.

